

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN- ÉS GÖRÖG-SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kladóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-utca 13. szám
(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért, minden közlés után 2 kr. (4 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknel egész oldal 16 frt. fél 8 frt. negyedrész 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti. A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A Szeretet születésnapján.

(Karácsonyi elmélkedés.)

Egy istentagadó elmélkedéseiben a következő érdekes állítás található: Csodálatos, hogy az emberiség hosszú történetében csupán öt-hat eszme körül forgott az emberiség küzdelme, s ezen eszmék is — egy kivételével — mind esődöt mondtak. Tengernyi vér folyt a bukott eszmékért s a vége a csalódott kijózanodás, bizonyos erkölcsi katzenjammer lett.

Az épségben maradt, ma is ható és örök időkre szóló eszme, Jézus eszméje: a szeretet. Ez csallhatatlan panaceaja az emberiség boldogulásának és nemes emelkedésének. A szeretet tana az egymás elleni küzdelmet egymásért való küzdelemmé változtatta; az embert jobbá, tökéletesebbé tenni a fő célja, s ezért élete és hivatása az emberiség életében örök. Mig a többi eszmék ezt nem igen hordják méhükben, hát elbuktak.

Előttünk egy pillanatra sem »csodálatos« az, hogy a többi elbukott eszmék mellett miért nem mulhatik el soha Jézus »eszméje« a szeretet.

Igen egyszerű és természetes mi előttünk ennek az oka! Az elbukott eszmék az emberek találmányai; a szeretetet pedig Isten gondolta ki. S ezért örök ez, s azért mulandók amazok; ezért tökéletes a szeretet, a Jézus tanítása; azért tökéletlenek amazok.

Igazán bámulatra méltó az istentagadók előkelőbbjeinek magatartása ezen kérdésekkel szemben! Kutatnak, keresnek azért, hogy bebizonyítsák az Istenség nem létezését. Kutatásaik eredménye mindenkor az lett, hogy az isteni tanok emberfölöttisége előtt kelle meghajolniok. De azért az Isten-fogalmat nyakasan, konokul visszautasítják, helyette »csodálatosnak« jelzik e tünetet. Az emberi dolgokkal szemben ki merik mondani, hogy kétszerkettő az négy; hanem mikor a kérdésekbe az Isten neve keveredik, akkor a kétszerkettő lo-

gikáját elejtik, hanem előveszik a »csodálatos« logikát. És csodálkoznak, hogy nem találják meg az igazságot!

Ezért más nekünk a Szeretet születésnapja s más az istentagadóknak.

Nekik: egyszerű születésnap; nekünk: egy négyezer éves isteni ígélet megvalósulása.

Ők egy szegény ács ujszülöttjét látják a betlehemi jászol kisdédében; mi a földreszállt isteni irgalom és szeretet emberi alakját imádjuk benne.

A karácsony-éj az istentagadóknak az augusztusi népszámlálás egyik közönséges éjszakája; az istenhivőknek az emberiség boldogsága és megváltása tényének kezdőpontja.

Ők a szeretet tanítójának születési évfordulóját tartják e napon; mi az isteni szeretet legegyszerűbb alakban szemlélhető megnyilatkozását, illetőleg az isteni Szeretet születésnapját ünnepeljük karácsony ünnepén.

Nekik: szerencsés fiziológiai körülmények között született, világra szóló zseniális kisdéd; nekünk: a megígért Megváltó, a betlehemi Kisdéd.

Ők azt az embert tisztelik benne, ki később elveiért hősi halált szenvedett; mi az isteni mértékű önzetlen szeretet kalvária-útjának kezdetét és példáját imádjuk a kis Jézusban.

Nekik: egy gyermek, ki férfikorában tanival megveti alapját az emberi haladásnak; nekünk: az ember isteni rendeltetésének és magasabb céljának isteni kezekkel elének állított bizonyítványa.

Az ő álláspontjuk a vizsgálódásoknál tehát egészen más, mint a mienk: az övék gyöngé, ingatag; a mienk szilárd és változhatlan. Ők minden két ezredéves történelmi bizonyág daczára, mint — szerintük — emberi intézménnyel szemben bizonyos fokú bizalmatlansággal viseltetnek; mi rendületlen bizalommal követjük azt az utat, melyet a betlehemi Kisdéd a tökéletesség és igaz boldogság útjaként elének szabott.

Ez a mi szerencsénk, s az az ő szerencsétlenségük. És szerencsétlensége az őket követő epigonok annyi százezreinek.

Mert, ha a szeretet tana egyszerű emberi gondolat, úgy nem kötelező senkire; üdvös dolgot tesz, a ki szerinte cselekszik, de a ki nem akarja követni, senki sem kötelezheti rá. Mi jogon állhat az emberek fölé egy másik ember, ki csak azért lett bölcsőbb és okosabb, mert szüleiben a nemzés tökéletességéhez szükséges oly szerencsés fiziológiai előfeltételek voltak meg, melyek összehatása őt bölcseségben a többi fölé emelte?! Bármily üdvös dolgot prédikáljon, tanainak követését nem követelheti, csupán örvendhet, ha követője akad. Ha a szabadság oly szent dolog, mint a minőnek az atheisták is hirdetik, azt a szabadságot e téren is tisztelni kell. Tisztelvén pedig, kiki tetszése szerint élhet erkölcsösen, vagy erkölcstelenül.

Az erkölcstelenség e szerint, bármily borzalmas formában is, nem bűn, hanem a szabadsággal való önálló élés, illetőleg izlés dolga. Ez esetben pedig senkinek semmi joga, legalább erkölcsi joga nincs mástól erkölcsöt követelni s az erkölcstelenséget megbüntetni. Az egész büntetési rendszer tehát csak azért lehetne jogosult, mert egyik-másik egyénnek nem tetsző dolgot követett el a büntetett. Igen, de vajjon a büntetett nem éppen így követelheti-e az ő békén hagyását? Mert hiszen neki meg úgy kényelmesebb és kellemesebb, a hogy ő él.

Azaz: ha nincs Isten, nincs is erkölcs; ha nincs erkölcs, nem lehet erkölcstelenség sem. Hanem vannak cselekedetek, melyek az emberi-

ség egyik táborának izlését bántják, a másikat nem, s viszont.

Vajjon mi jogon követelheti ezen esetben az egyik tábor, hogy az ő — bár talán jó — kívánalmái szerint éljen az emberiség másik fele, — s ha nem él e szerint, mi jogon büntetik meg érte?

Az ököljog alapján. Tökéletlenebb formában, e szerint élnek az állatok is. Küzd minden egyén a saját léteért s e közben az erősebb leteperi a gyöngét. Így küzd Isten nélkül az ember: egyik a másik ellen, saját javáért. Mig Istennel: egyik a másikért.

Igaz ugyan, hogy az atheizmus sem veti el a szeretet tanát, s az ő filozófiai és erkölcsi tanuk szintén erre épít; hanem a kettő között, az emberiség javát tekintve itt csupán, mégis lényeges a különbség.

Az atheizmus elvágja a köteleket Isten és ember között. Megszünteti tehát az ember független viszonyát az Istenséggel szemben. Az ember tehát, mint a lét, a világ ura szerepel: az ember a Föld, a világ Istene. Ő mindennek parancsol; neki nem parancsol semmi más lény... csak az ember. De nem egyik a másiknak és viszont: hanem az erősebb a gyöngének. Tehát egyik ember a másiknak az istene. Van tehát parancsoló és engedelmeskedő, illetőleg büntetett ember. Pedig hát az Istenség tagadása mellett ehhez az embernek joga nincs!

Sőt, mert a szeretetnek az emberi szivekbe plántálásához az embernek magának, Isten nélkül, képessége sincs, az ily állapotok megteremtéséhez a jog csirája is hiányzik. Tehe-

TÁRCZA.

Szomorú karácsony.

Magát jól kisírva, felnevezett az égre,
Zokogó árvált ölelve koblére!

Hát van ilyen is? Oh! hogy ne volna; csak hagyjuk a szalónok kápraztató fényét, az iparos és földmives derült családi otthonját és tekintsünk be abba a kis házikóba, hol Árvainé, az elhunyt tanító özvegye üli karácsonyát három árvájával . . .

Mig a kicsinyek egy sarokba huzódva csendesen zokognak, ő, az anya, kitekint a csillagos égre, mert ezek a világok égnek most az ő karácsonyfáján . . .

Lelke tova száll egy kised dombhoz, hol a legjobb atyák egyike alussza csendes álmát. Szorgalma nagyobb volt mint testi ereje s az élet delén kidólt a gondos családfő.

A szegény asszony elgondolkodik a multon: Mi volt akkor, és mi van most? Rajongással vette körül férjét és őt a falu népe; mennyien jöttek a szent este megnézni a karácsonyfát, mit az a jó atya annyi gonddal, csínynyal és áldozattal állított elő — vele együtt.

Mikor ott álltak a fa körül a piczinyek örömrivalgásai közt, megölelte őt s így szólt hozzá valami balsejtelemtől gyötörtetve, bánatos hangon: „Édesem, úgy fáj a lelkem, ha e fára, reád és gyermekeimre tekintek, mert úgy tetszik, hogy ez az utolsó karácsony este, mit együtt töltünk. Én érzem, hogy már nem sokáig örülhetünk egymásnak. Ez a szívbjaj, ez a köhögés nekem nem tetszik, meglásd, mi elválnak. Szeretnék még élni, de Isten akaratán meg kell nyugodni mindenkinek. Nem az életet, hanem téged és ezeket sajnálom. Mi lesz belőlük és hogy tudtok majd megélni nélkülem? De azért ne sirj édesem! bizzál a ma született édes Jézusban, neki van gondja mindenkire. Hiszen talán teljesülésbe jön a tanítói kar óhaja s lesz ezeknek biztos menhely, hol jó tanítást, nevelést és gondviselést kapnak. Magad majd könnyebben megélhatsz, ha küzdelemmel is, csekély nyugdíjadból.

És mikor örülni kellett volna a legszentebb estén, sirva ölelték át egymást . . .

Sejtelve beteljesedett, mert alig pár hónapra kántortanító-temetésre gyűlt össze a falu népe.

Egy ideig szánakoztak rajtok, s mikor meg-

tetlen ember kezében a jog oly kés, melylyel csak rombolni tud, alkotni azonban képtelen. Az eredmények, fájdalom, szembeszökő módon bizonyítják ezt.

Az istentagadók tanai lassankint leszűrőd-
vén a képzetlen tömeg szívébe: megszületett a szocializmus; s mert ez a szocializmus az isteni szeretet nélkül született, megteremtette az anarkizmust. S ma tele kiabálják a világot, hogy a társadalom beteg! A bajokon segíteni kell! De az orvoszer nem kell nekik! Az egyenlőség, a szabadság eszméi után futnak... a forradalom, a modern rabszolgaság karjaiba. A szeretet, az emberek által portált szeretet nem kell nekik; az Istent kitepték a szíveikből, az isteni szeretetről tehát nem is álmodhatnak.

Az emberi eszmék csödbekerülése nyilvánvaló. Az »orvosok« tehát nem kapaszkodnak eszmékbe, hanem vakon biznak a természettudományok vívmányaiban.

A nélkül, hogy a természettudományok értékét csak egy parányban is kisebbiteni akar-
nánk, fölhívjuk a figyelmét minden higgadt gondolkozónak arra, hogy a szocializmust és az anarkizmust éppen a természettudományok vívmányai teremtették meg.

Mig nem voltak a ma ismert és alkalmazott száz és ezerféle gépek, nem volt szocializmus. Nem gazdagodtak meg egyesek oly aránytalanul, az tény; hanem, hogy a kéz munkája szükségeltetvén mindenütt, minden szegény embernek jutott munka s így minden embernek volt kenyere, az is tény. Ma azonban, midőn a gépek az emberi erőt legtöbb

esetben fölöslegessé teszik; midőn az időben való nyereség a szükséges kézimunkát is aránylag rövid ideig kívánja; midőn e mellett a kézi munka mellékes szerepe kevesebb díjban is részesül, az elégedetlenség bekövetkezett; a százezrek hirtelen beállt nyomorával szemben az egyesek aránytalan s rohamos millió gyűjtése rabszolgájává tette a munkást a milliókban dúslakodó pár munkaadónak; az isteni szeretet nélkül pöffeszkedő milliomosok fölingerelték maguk ellen a szintén ez érzélem nélkül szenvedő munkások gyűlöletét, s ebből a gyűlöletről született szocializmus szülte a monstruózus anarkizmust. S ez dühöng ma szeretlenül és fenyegeti a társadalmat.

És dühöngeni fog, sőt pusztítani fog ez mindaddig, míg a szeretet, az isteni szeretet nem öli ki fönn is, lenn is ezt a viszás állapotból született gyűlöletet. A természettudományok minden újabb vívmánya a szeretet uralma nélkül újabb átka lesz a társadalomnak; mert az ember maga képtelen rendet teremteni ebben a veszedelemben, melyet az önistenítés szeretetlensége teremtett.

Hasztalanul üvöltik az embernek fülebe az isteni trónusról lelékött szeretetet, az embereknek az nem kell, nem hat, mert nincs ereje; mert a hirdetőknél nincs tekintélye.

De majd ha eljön az ideje, hogy a szeretet visszahelyeztetik az ő isteni trónusára, ha majd ennek a szeretetnek az isteni tekintély ad erőt: mi más lesz a társadalom képe?! Mily áldásokat hint szét akkor a tudományok vívmányainak alkalmazása?!

Az isteni szeretet lesz az a csoda-balszam,

választották az utódot, elfeledték őket egészen; mert könnyen felejt a világ. Sorsuk hónapról-hónapra rosszabbra fordult, mert szegényül hagytak — azután is szegénységgel küzdtek.

Nyolczvannégyszáz frt, mely a három árva csekély segélye, elég éppen annyira, hogy gonoszul ne vesszenek, ha a lakást és tüzelőt ki fizetik.

Most azonban még így is csak megjárja, de ha nagyobbodnak ezek az árvák? Oh, jobb erre nem is gondolni...

Két három forinttal egész ünnepet készíthetett volna szeretteinek; de ha nem tett ennyire sem. Ez faj az ő anyai szívének legjobban...

Mig így fűzi gondolatát, megszólítja a kis Vilma, a kicsinyek közt legnagyobb: »Mamácskám! ugy-e haragszik reánk a kis Jézuska?« — Oh, hogy tudsz édesem ilyen mondan! — De igen, mert nem hozott karácsonyfát. Édesem, a kis Jézus jó, ő nem feledkezik el rólunk, amit nem hozott el most, azt elhozza majd reggel.

A jó anya többet már nem birt szólni, mert könyárba fultak szavai...

Magát jól kisírva, kitekint az égre,
Zokogó árváit öleli keblére!

Elsőt harangoznak, mindenki siet az éjfél misére, hogy halatellen énekelhesse: Krisztus Jézus született, örvendezzünk. A mint megtelik a templom, úgy lesznek néptelenek az utcák.

De ott ni! két alak siet Árvainé lakása felé. Talán az irgalom és szeretet. Igen, ő az egy személyben. — Józsi! siessünk, ne hogy lefeküdjének — szól a helybeli tanító egy serdülő fiúhoz, ki ugyan lihegve megy a kántorházban készült karácsonyfával. Már ott vannak. Váradiné a szokatlan zörejre felrezen gondolatából. Ugyan ki kopogtat ily későn? A már-már alvó apróságok is új életre kelnek. Félelem meg kíváncsisággal eltelve várják be a mamát, ki oly sokáig van a konyhában. Végre bejön örömteljes arccal:

— Kedveseim örüljétek, nem haragszik a kis Jézus, bújjatok csak el a sarokba s hunyjátok be szemeteket, csak mikor csezengetek, nyissátok fel megint. És ők sietve teljesítik a kedves parancsot. S a gondos mama egy nagy kendővel is letakarja őket...

Azután egy-két pillanat és ott ragyog a karácsonyfa az asztalon, mintha mondaná:

mely az emberiség sebeit begyógyítja, a tudomány vívmányait aldasossá teszi.

S ez az idő eljön, el kell jönnie!

Tengernyi vér ömlik el addig a tökéletlen, a hamis eszmék zászlói alatt. De ennek nem az isteni szeretet az oka, hanem az istentelenség.

E vértenger majd fölszikkad s a kijózanodott emberiség szebb, üdvösebb, boldogabb karácsonyokat fog ünnepelni.

Istent lát a betlehemi jászolban, a kit ma mi Istennek imádunk: szent éjnek tartja a karácsony-éj, melyben mi oly sok örömet élvezünk; alázatosságot visz az oltár elé a legnagyobb Alázatosságnak, a mi ma bennünket annyira fölemel: szeretet terem ez éjszakán, ami ma a mi sziveinket oly gazdagga teszi; a béke zászlaja leng a világon, melynek ma annyi ellenség nyelvtölgető gúnyját kell elviseínie.

Kath. tanítók ezrei, e napon így imádkozunk: »Betlehemi kisdéd, isteni Gyermekek, jöjjen el a te országod!«

Dreiszigler Ferencz.

Püspöki veto az iskolák államosítóival szemben.

(Folytatás és vége.)

Egyházmegyei kormányom ugyanis teljes tudatával bír a felől, hogy minőnek kell lenni a jó és a minta-népiskolának. És tehetségünk szerint, bár igen szerény anyagi eszközökkel, ezt documentálni is igyekszünk és igyekeztünk, a mit az bizonyít, hogy mintegy 45.000 tankö-

— Itt vagyok, elhozott a kartársi szeretet.

Csing-gi-ling! Mig az ártatlanok örömhanga és tapsai töltik be az egyszerű szobát, azalatt az ablakon lopva betekintő tanító könyeit törülgeti . . .

Nem lehet szomorú a karácsony a tanítók árváinak sem, ha van kartársi szeretet!

* * *

Ki tudja, hányan vannak széles e hazában kartársaink árvái közül, kik várva-várják azt a nagy közös karácsonyfát, mit mindnyájunk szeretete állít majdan összes árváinknak az orsz. kath. arvaházban.

Ha ez meglebbe, nem volna többé szomorú a karácsony nekik, de annál boldogabb nekünk . . .

Jézus mesterünk, Jézus tanítónk, Jézus példányképünk! gyujts fényt a szent estén az irgalom és szeretet fényét minden kartársam szívébe, hogy befogadja árváinkat jóakarátába, hogy ne legyen egy atyátlan, anyátlan tanítói árvának miattunk szomorú a — karácsonya . . . és ekkor:

»Hálával tekint fel sok özvegy az égre,
Helyettünk, oh Jézus, tégy eleget érte!«

Szokoló István.

teles gyermek 650 felekezeti tanító által kellő eredménnyel és a mellett hazafias szellemben oktattatik és neveltetik.

Mi a tanügyet kultiváltuk, és a népnevelés iránti kötelességünket megalkuvást nem ismerő törhetlen hűséggel teljesítettük, ápoltuk és fejlesztettük már azon időben is, mikor még állami tanítók, állami tanfelügyelők nem léteztek. Ezt igazolja az is, hogy egy századdal ezelőtt a munkácségházmegyei püspöki kormány Ungváron egy kántortanító-képző intézetet állított fel és ezt ma — a kor igényeinek megfelelőleg — a g. k. hívek áldozatkészségéből tökélesbítettük olyannyira, hogy az ungvári képezdeben jó sikerrel végzett és képesített néptanítók ma igen keresettek és az ország különböző vidékein az állami iskoláknál nagy számban alkalmazva is vannak.

Es mind ezen nagy áldozattal és költséggel járó szolgálatot az egyházmegyei g. k. felekezeti éneklész-tanítói jeles képezde minden vizontszolgálat nélkül teljesíti az állam javára és nem kizárólag saját hívei érdekében.

Es habár a haladás a munkácségházmegyei g. k. iskoláknál és népnevelésnél a köznép égalji, talaji, gazdasági és lakási kedvezőtlen viszonyai miatt nem rohamos ugyan, de mindenestre kielégítő.

Hol van tehát indok arra, hogy nekünk beszüntetni kellene a fennebb jelzett felekezeti iskoláinkat, melyek eddig úgy a kath. egyház, mint édes magyar hazánk szolgálatában becsülettel teljesítették kötelességüket.

Miért kellene tehát nekünk átengedni épületeinket és tanítóinkat, hogy azután kegyképen biztosítani kénytelenítettünk az így megállamosított iskoláknál g. k. okleveles tanítóinknak alkalmazását és befolyásunkat iskoláinkban, melyek most föltétlenül a mieink.

Az elsajátítási törekvés érthető lenne ott, hol az iskolákra semmi gond nem fordítottatik, vagy hol azok a törvény kívánalmainak meg nem felelnek. De azon érv alapján, mert a fennebb jelzett hitközségek, egy-kettőnél vannak még be nem iskolázott tanköteles gyermekek, a célbavett államosítás a hitközségek érzékeny sérelme nélkül meg nem történhetik. De mert ezen eset nálunk fenn nem forog, mi sem logikai követelmény, sem opportunitási szempontból sem érezzük magunkat hajlandóknak arra, hogy tényiegg fennálló, kifogástalan felekezeti iskoláinkat beszüntessük és államivá átengedjük.

Es ahol a mai nyomasztó anyagi viszonyok mellett a hitközségek között akad egy-kettő, ahol több tantermet felállítani és azokat okleveles tanítókkal ellátni, ma még a hívek képtelenek, az állam e tekintetben új állami iskolák felállítása által segíthet, a nélkül hogy mi a híveink oktatását irányító felekezeti jogainkról lemondani és magunkat üdvös működésünk teréről leszorítottatni kénytelenek legyünk.

Ha őszintén óhajtjuk az oktatás és nevelés ügyének föllendülését, ne szüntessük meg azon iskolákat, melyeket a felekezetek oly sok verejtékkel, sok gond és nehézséggel hoztak létre és a melyekben a magyar nyelv is, mint kötelező tantárgy, egész szeretettel és kívánt eredménnyel tanítatik; ne bántuk azokat csupán azon indokból, mert azok »felekezeti«. A felekezeti iskoláknak ugyanis épp oly létjogosultságuk van, mint maguknak a felekezeteknek.

És a Munkács-egyházmegye g. k. hívei, jól lehet, a multban nem bírtak palotaszerű iskolákkal, sem a legujabb szerkezetű taneszközökkel, mindazonáltal, a történelem tanúsága szerint, azokban a gyarló iskolákban is megfelelő kiképzést nyertek, azokban e mellett megtanulták és unokáikra szent örökségképpen hagyományozták a vallásosságot, a koronás király iránti hűséget és a magyar haza szeretetét, mennyivel inkább most, a javult viszonyoknál fogva, főleg ha a magas kormány által segélyezettnek, képesek lesznek a felekezeti iskolák az oktatás és nevelés fentjelzett magasztos célját hathatósan megközelíteni.

Szerény nézetünk szerint nem az országutak és nem a vasutak mentén, még kevésbé pedig a termő talajon fekvő tehetős nagy hitközségek jókarban levő és a törvény követelményeinek mindenben megfelelő, kifogástalan felekezeti iskoláit kell elállamosítani, melyekben iskoláikat az illető hitközségek hívei az állam különleges segélye nélkül is képesek fentartani.

Az állami beavatkozás ott indokolt, ahol semmi iskola nincsen, avagy ha van, az a hozzá fűzött igényeknek és a törvény követelményeinek egyáltalán meg nem felelhet.

Ott vannak p. o. Ábránka, Bukócz, Bukovinka, Fedeles és Herczfalva, Felső-Kis Bisztra, Fogaras, Hánykovicza, Igléncz, Ivaskófalva, Jajlova, Kis-Csorna, Kis-Mogyorós, Koczkaszállás, Ó-Kucsoda, Kustánfalva, Lauka, Léczfalva, Lukova, Medvegyócz, Miskarevicza és Tissova, Nagy-Bisztra, Nagy- és Kis-Ábránka, Kusniczával, Nagy-Muzsaj, Olyenyova és Pálos, Perekreszna, Plavlja, Roszos, Skuratócz, Szászoka, Szerencsfalva, Szidorfalva, Szuszkó-Jobbovicza, Timsor, Zagyliszka és a többi elhagyott helyeken.

Valóban hálás köszönettel lenne az egyház lekötelve, ha ezen helyeken állítana fel az állam iskolákat, mert a népnevelés és oktatás jótéteményében azon nép is részesülhetne, hol ez iskolákat a saját erejéből felállítani képtelen.

Ezen esetben mi is az egyházi közegek által is készséggel oda fognánk hatni, hogy az eddig még beiskolázatlanul maradt tanköteles gyermekek ezen iskolákba föltétlenül beirattassanak, beiskoláztassanak és a nevelés és oktatás áldásait kivétel nélkül élvezhessék.

Mi az állami iskolák iránt ellenséges érzu-

lettel távolról sem viseitünk, sőt a nemes verseny ápolására azoknak kellő helyen való felállítását üdvösnek tartjuk.

Mindazonáltal az állami iskolák indokolatlan szaporítása iránti figyelemből oly helyeken, ahol felekezeti iskola a nélkül is létezik, egyáltalán nem vagyunk hajlandók magunknak, a lelkeszkedő papság és tanítóinknak erkölcsi szegénységi bizonyítványt kiállítani; mert meglévő kath. jellegű kifogástalan iskoláink beszüntetése által tétleg azt bizonyítanánk, mintha a népnevelés ügyét mi sem nem értenénk, sem azon lendíteni hajlandók nem lennénk, holott a lelkesebb állásukból kifolyólag, egyik leglényegesebb kötelessége a tanítás, hosszú évek során át szerzett gazdag tapasztalataik, megfigyeléseik és a tanügygyeli szakszerű foglalkozásuk pedig mindenkit meggyőz az egyházi férfiak és a felekezeti tanítók kifogástalan képesítése felől.

És itt helyénvalónak találjuk kiemelni azon megdönthetetlen igazságot, hogy csak azon népnevelésnek van reális becse és értéke, mely vallás-erkölcsi alapon, hazafias szellemben történik, már pedig a nevelésnek ezen két lényeges föltételét mi közvetlenebbül ellenőrizhetjük és fejleszthetjük saját iskoláinkban, saját közegeink által.

Ime ezek azon döntő okok, melyek miatt egyházmegyei kormányom kath. jellegű iskoláinak fentartásához híven és rendületlenül ragaszkodik és amelyek azon elhatározásunkat érlelték meg, hogy ezek beszüntetéséhez hozzájárulni nem vagyunk hajlandók.

Nem pedig azért sem, mert ha a közigazgatási bizottság sulyt fektet arra, hogy a milienium alkalmával mentül több és mentül inkább kitünőbb községekben mutathasson a népnevelés céljából alapított állami iskolát, amire az iskolát nélkülöző igen sok községben alkalma van, nem lehet csodálkozni azon, hogy ugyanezen törekvések az egyház és felekezetek ambíciójának méltó tárgyat képezik annál inkább, mert több, mint százados fázadozás valóban megérdemli, hogy felekezeti iskoláinkat a nagy világ előtt edes hazánk ezredéves ünnepén sajátjaként az egyház mutathassa be, mint amelyik azt nagy áldozattal eredetileg létrehozta, ápolta és arra is vállalkozik, hogy azokat Isten jóvoltából híveinek és a haza többi polgárainak kiképzése céljából tovább fejleszthesse. Kelt Ungvártt, 1895. stb. (A püspök aláírása.)

VEGYESEK.

Köszönet nyilvánítás. Bende Imre nyitrai püspök úr Ő méltóságának, aki a lietavai kántortanítói lak és iskola javítási költségeihez 150 (százötven) forinttal kegyeskedett hozzájárulni s azt kiutalványozni is méltóztatott, ezen áldozat

készségeért a halás hivek nevében köszönetet nyilvánítja. *Gyurián János* helybeli kántor.

50.000 forintos alapítvány. Dr. Samassa József egri érsek az egri egyházmegye területén működő rom. kath. kántortanítók segélyezésére 50.000 frtos alapítványt tett. E ténnyől kifolólag a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter, ezen a tanügy előmozdítását célzó nemes ajdózatkétségeért legőszintébb köszönetet fejezte ki.

Az iskolák megintése. A közoktatási miniszter a közigazgatási bizottságokat utasította, hogy mindazon iskolákról, melyek a múltban törvényellenes voltak miatt megintve lettek, tegyenek jelentést, mennyiben változtak meg a megintésre szolgált állapotok, a jövőre nézve pedig nyilvántartandók és megintés végett felterjesztendők.

Gazdák és kertbirtokosok mindazt, a mire gazdaságukban és a kertben magvak és műtrágyákra van szükségük, a legmegbízhatóbb és legjobb minőségben **Mauthner Ödön** budapesti magkereskedéséből (Andrássy-út) szerezhetik be, mely ide vonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. — Minden rendelés még a beérkezés napján pontosan elintéztetik.

RÖVID HÍREK *Néptanítók Lapja* új évtől kezdve hetenkint jelenik meg. A közoktatási miniszter a lap szerkesztését **Ujvári Béla** ismert író és a budapesti állami reáliskola tanárára bízta. Helyettes szerkesztő **Göög József** polgári iskolai igazgató. Főmunkatársak: **György Aladár**, **Péterfy Sándor** és **Lakits Vendel**. — *A Néptanítók Lapja* e hó végével 30 éves jubileumát ünnepi szám kiadásával üli meg. — *Az álló országnak* mint azt dr. Verédy K. elnökelete alatt tartott értekezleten statisztikailag kimutatták, kedvező eredményt értek el. — *A tanítók halandósága.* Egyik életbiztosító intézet tapasztalatai szerint a tanfélévek között egészségteljes tekintetében legjobban állnak az egyetemi tanárok, míg a tudóvész leggyakoribb a falusi tanítóknál. — *Budapestben* egyik oláh lap szerint 162 ezer ember nem tud magyarul, s ennek dacára még mindig tanítják a fővárosi elemi iskolákban a német olvasás- és nyelvtant. — *A millenniumi kiállítás* elemi iskolai csoportjába közel harmadfélszáz kiállító jelentkezett, kik tárgyaik kiállítására összevették mintegy 600 négyzetméter területet kérétek. — *Felsőbányán* a rk. templom-pénztár városi virilis képviselői megbízottjával a pléb. elnök indítványára **Vagányi Kálmán** főtanító lett egyhangulag megválasztva. — *Gyűjtsünk és adakozzunk a kath. tanítók arcaházára!*

Szerkesztői üzenetek.

Munkatársainknak és igen tisztelt olvasóinknak boldog ünnepeket kívánunk.

Családos tanító. 1. Tanügyileg külön terület s így szolgálati éveit elveszít: 2. tíz év után — 12 frt befizetés mellett — 240 frtra van igénye. — **S. Sz. Jutá** 1. A kérdőzött lakik Adán, (Bácsm.). 2. Van az olvasástanításról, de a helyett inkább ajánljuk megrendelésre **Dreiszigler Ferencnek** most megjelent *Olvasás tanításáról* szóló könyvét. Ára 1 frt 20 kr., s megrendelhető a szerzőnél. — **K. S. Borsod.** Az egyetemi nyomdában, avagy tessék megrendelni dr. Szabó kolozsvári kir. segédtanfelügyelő könyvét, mely két kötet.

Felelős szerkesztők: **Ember Károly**
és **Dr. Zelliger Vilmos.**

Pályázatok.

A működő tanítónó hirtelen megbetegedése folytán 1896. évi január 1-től pályázat hirdettetik több évi gyakorlattal bíró rom. kath. okleveles tanítónó részére 3 leányka mellé: különös suly helyeztetik a német nyelv és zongora tökéletes birására, a francia nyelvbeni tanítás kezdők részére megkívántatik; fizetés havonként 25 frt, teljes ellátás és külön butorozott szoba. Bizonyítvány és gyakorlati képesítésről ellátott okirat pályázattal alulirothoz küldendők. **Tapsony, (Somogy)** 1895. deczemb. 12. **Boronkay Gábor** plébános.

Esztergomi érseki megye.

A 48. számban hirdett **nagysallói** segédtanítói állásra deczember 30-ig tanítónók is pályázhatnak.

Pöstyénbe (Nyitra) rk. segédtanítói kerestetik. Fizetése évenként 175 frt, élelmezés a kántortanítónál, lakás ágyemű nélkül és fűtés. Az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények a plébániára. **Praznovszky József** iskolaszéki elnök.

A stompfai anyaegyházhoz tartozó **Mászt főközségi** kántortanító állomásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása 300 frt a községi pénztárból, 40 frt tüzelőanyagra vagy megfelelő tűzifa, félhold szántó föld, a községtől járó gabonailleték 12 pozsonyi mérő, fejköposzta házi szükségletre és a községtől járó stólailleték. Lakása áll: 2 szoba, konyha, kamara, istálló és faszínből kis házi kerttel. A pályázóktól a magyar és tót nyelvnek teljes ismerete, valamint az orgonálásban és egyházi énekekben kellő jártasság kívántatik. A másztói rk. iskolaszékre címzett és kellően felszerelt folyamódványok nt. **Kofrány Alajos** h. alesperes tanfelügyelő és pozsony-besztercei plébános urhoz küldendők. Határidő f. év deczember hó 22. **Stompfa,** 1895. deczember 12. **Gond Ignác** stompfai plébános.

Egri érseki megye.

A **feldebrői** (Hevesm) rk. elemi ngpiskolánál egyik önálló férfi-tanítói állás megüresedvén, arra pályázat hirdettetik. A tanító járandóságai 400 frt készpénzfizetés, melyet egészben mint államsegélyt, az államtól nyer; a községtől, míg rendes lakása nem lesz (5—6 év) egy butorozott szobát és négy méter kemény tűzfűtést kap beszállítva. Ha rendes lakása és kertje lesz, a fűtést nem kapja. Kötelességei az iskolaszék által meghatározandó elemi osztályokban, valamint az egyik ismétlődő iskolában a nagym. püspöki kar által kiadott tanterv szerint minden tantárgyat tanítani; isteni tiszteletet alkalmával a gyermekekre felügyelni. Csakis okleveles tanítók pályázhatnak. Eredeti bizonyítványok, avagy hitelesített másolatok nt. **Horváth Jenő** lelkész, iskolaszéki egyházi elnök urhoz deczember 28-ig küldendők. Az állás újévkor elfoglalandó.

P.-Latorut (Borsodm) rk. főkegyház tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: készpénzben 250 frt 49 kr.; tandíj 36 frt; 2 hold szántó föld; legelőilleték 8 drb marha után. Egy szobás lakás, konyha, kamra és 1 vékás házikert. Okleveles tanítók kellően felszerelt kérvényeiket jövő év január 1-ig **Sályba** (posta Alsó-Abrány) hozzám küldjék. Ifj. **Dósa József** lelkész.

Sajó-Vámos (Borsodm) rk. kántortanítói állomásra pályázat. Javadalmaz: 1. mint kántornak 20—25 köből rozs, párbér, minden véka után 20 kr. Stólaból 50 frt. Mint tanítónak: a hitközségtől 50 frt tandíj címen. Ismétlősökért 20—25 frt. Minden iskolába járó gyerekekért 1/4 véka rozs (van 70—80 gyerek) Elváltatlan jövedelem: 3 kat h. 444 □-öl jó szántó föld; az egri érseki alap. hivataltól 100 frt negyedévi részletekben; 2 öl tűzifa beszállítva. Faiskola bérletből 8 frt. 534 □-öl kert az iskolaudvaron, ebben van jelenleg a faiskola. Lakás: két új szép szoba, konyha, kamra, istálló, fatartó. Esetleg 1 drb marhára, 1 sertésre és fiaira nyári legeltetés. Kötelessége hivatalának lelkiismeretes teljesítése. Az okmányok f. évi decz. 29-ig az iskola-

székekhez küldendők. Választás f. év decz. 30. Személyes megjelenés kívántatik.

Kalocsai érseki megye.

A mélykúti (Bács Bodrogm) rk. elemi népiskolánál nyugdíjazás folytán megüresedett tanítói állásra pályázat hirdettetik. Évi fizetés 400 frt készpénz, 80 frt lakpénz, 3 öl lágú tűzifa és szabad fűtő szalma. Ha ez állásra a helyben már működők egyike lenne előléptetve, akkor az így megüresedett állásra hirdetik a pályázat, évi 400 frt készpénzfizetéssel. Kötelessége a megválasztottnak az ismétlő iskolát is külön díj nélkül tanítani. Az állás azonnal elfoglalandó. A kérvényben világosan kiteendő, hogy folyamodó az állást az itt megjelölt javadalmazás bármelyikével, vagy csak az először jelzett javadalmazással hajlandó elfogadni. A szabályszerűen felszerelt kérvények f. év decz. hó 26-ig a mélykúti rk. iskolaszékre czimezve főt. Tormásy Gábor ker. esperes urhoz Katymárra küldendők.

A lemondás folytán megüresedett és Kalocsa (Pestm) városához tartozó keserűteleki pusztai tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Javadalom: 360 frt készpénz, 531¹/₂ házikert haszonélvezete, természetbeni lakás, téli fűtőanyag. Az ismétlősök tanításáért nem jár külön fizetés. A kellőleg felszerelt folyamodványok alulirothoz küldendők 1896. év január 7-ig. Kalocsán, 1895. december 14. Zittl Róbert prépost-kanonok, plébános, iskolaszéki elnök.

Erdélyi egyházmegye.

Szentegyházás Oláhfalú (Udvarhelymegye) rk. hitközségben a segéd-kántortanítói állomás — melyhez a sekrestyési teendők is tartoznak — üresedésben lévén, arra pályázat hirdettetik. Javadalma: 1. 300 frt készpénz havi utólagos részletekben, melyhez még 100 frt évi államségély van kilátásban, 2. 4 öl kemény tűzifa; 3. szép lakás az iskolával egy fedél alatt; kettős szoba, konyha, kamra, sütőkemence és gazdasági épületek. Ha az államségély megjön, a harangozást is a segédkántortanító fogja végezni. Kellően okmányolt folyamodványok 1896. január 5-ig alulirothoz beadandók. Próba és választás január 5-én lesz Szentegyházás Oláhfaluban, 1895. december 16. Pap Albert iskolaszéki elnök.

Szentegyházás Oláhfalú (Udvarhelymegye) róm. kath. hitközségben a tanítónői állomás üresedésben lévén, arra pályázat hirdettetik. Jövedelme: 300 forint készpénz havi utólagos részletekben és 4 öl kemény tűzifa, a végül 2 szoba és kamrából álló csinos lakás az iskolával egy fedél alatt; a tanítóval közös sütőkemence és gazdasági épület. Kellően okmányolt folyamodványok 1896. január 5-ig alulirothoz beadandók. Szentegyházás Oláhfaluban, 1895. december 16. Pap Albert iskolaszéki elnök.

Győr egyházmegye.

Sopron-Pálba rk. segédtanító kerestetik. Fizetése tanévre havonként 12 frt és ellátás, Kontor, kntanító.

Munkácsi görög szert. egyházmegye.

A hajdu-dorogi gk. iskolánál két, évi 300 frttal díjazott segédtanítói állásra 1896. január 8-ig pályázat hirdettetik. A fizetés havi előleges részletekben szolgáltat ki. Pályázhatnak képezd-végzettek is. Oklevelesek előnyben részesülnek. Kérvények az iskolaszékhez czimezve küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. Nagy Miklós iskolaszéki elnök.

Pécsi egyházmegye.

Vémendre (Baranya) két tanító azonnal szükséges. Tannyelv német. Ismétlőket is oktatnak, egyenkint évi 400 frt és fűtött szobáért. Személyes megjelenés kértetik deczember 26-ára.

Rozsnyói egyházmegye.

Betléri főkegyház kántortanítói állomására deczember 27-ére pályázat hirdettetik. Javadalma: föld,

rét, párbér, készpénz, tandíj, fa, stóla, mindezeknek értéke 356 frt. Két szoba, kamara, konyha, istálló, fátartó, kert. Oklevél, magyar és tót nyelv tudása követeltek. Folyamodványok Bednárik István helyettes-plébánoshoz Nagyveszverésre küldendők, posta Betlér.

Szatmári egyházmegye.

Szatmári egyházmegyéhez tartozó batizli rk. iskolához tanító kerestetik. Fizetése uri lakáson kívül 300 frt. 3 köblös kitűnő minőségű kert használatra. A ki családos és zenéhez ért, előnyben részesül. Fizetésjavítás kilátásba helyeztetik. Kérvények deczember 30-ig alulirothoz intézendők. Posta helyben. Kerekes Mihály plébános, Lázári. 1-2

Székesfehérvári egyházmegye.

A pomázi rk. kántortanítói állomásra 55 éven át működött Moussong Gáspárnak nyugdíjba lépése folytán jövő évi január 9-re pályázat hirdettetik. Jövedelme: két szoba, konyha, pincze, éléskamra és istállóból álló lakás kis kerttel = 100 frt. Két öl fa ára és készpénzt fizetés 421 frt, stóla körülbelül 148 frt, otyasütés 16 frt, alapítványi kamatokból 29 frt, 4 hold szántóföld 40 frt; szép mellékjövedelemre, erdővágáskor osztalékra számíthat. Magyar, német és tót nyelvben való jártasság kívántatik. Az okmányoknak alulirothoz mielőbbi beküldése, pályázat napján személyes megjelenés, megválasztás esetén az állomás haladéktalan elfoglalása feltételeztetik. Pomázon, decz. 16-án 1895. Budaváry János pomázi esperes-plébános, kerületi tanfelügyelő.

Szombathelyi egyházmegye.

A bagonyal (Zalam) rk. iskolához osztálytanító kerestetik. Fizetése 335 frt, butorozott tisztességes szobából álló lakás, 10 frt faatálány. szobatakarításra 14 frt, ismétlő után 35-40 frt. Köteles a faiskolát kezelni. Tannyelv: magyar és vend, esetleg más szláv nyelv. Határidő január 15. Iskolaszéki elnökség Bagonyán, utolsó posta Dobronak. 1-2

Veszprémi egyházmegye.

Taranyba (Somogym) — az egyik tanító önállást nyervén — róm. kath. tanító kerestetik. Fizetés évi 300 frt, butorozott lakás és 1¹/₂ öl fa. Tanítónők is pályázhatnak. Kérvények a plébániára köldendők. 1-2

Pályázat a veszprémmegyei olaszfalusi kántortanítói állomásra. Jövedelme a tágas lakás és gyümölcsös kerten kívül. A zirczi apátságól 16 öl hasábfá. 14 kat. hold szántóföld és rét. Szabad legeltetés. Párpénz 44 frt körül. Lélekgabona 74 mérő rozs. Földmunkáltatás, favágás és hazaszállítás. Mindennapi iskoláért 200 frt. Ismétlő iskoláért 30 frt. Ezen jövedelméből a kántortanító, a segédtanítónak, fizetése kiegészítésére 170 frttal tartozik járulni. A pályázat decz. 30-án tartatik, mely napig a pályázók bizonyítványaikat az olaszfalusi rk. iskolaszék elnöke ft. Unger Román plébánoshoz küldjék. 2-2

A berhidai rk. iskolához okleveles tanító vagy tanítónő kerestetik, fizetése havonként 25 frt, a szünidőkre is, s egy csinos szobából álló lakás; állás újévkor elfoglalandó. Kérvények deczember 26-ig Bezerédi Iván világi elnökhöz Berhida (Veszprémm) czimzendők. 2-2

Iharosba (Somogym) rk. segédtanító kerestetik. Fizetése havonként 13 frt, külön szoba fűtéssel. Kötelessége az alsóbb osztályokat vezetni, a kántorságban és az ismétlősök tanításában segédkezni. Az állomás azonnal elfoglalható. Kérvények főt. Steiner József plébános urhoz küldendők.

Ajánlás.

Róm. kath. s.-tanító 3 évi praxissal bíró, a kántori teendőkben némileg jártas, jó magaviseletű egyén. Képezdész magántanuló, s.-tanítónak ajánkozik. Szíves megkeresések s.-tanítóik czimen kéretnek. Borsod-Szent-István.

Karácsonyi és ujévi ajándéknak kiválóan alkalmas.

Képeskönyvek és képes ABC-ök megfelelő szöveggel.

Arany napaugár. *Pósa Lajos* verseivel. Remek kiállítású képeskönyv. 8 színomatú képpel, díszes kötésben. 3 frt 60 kr.
 A csezo. A csezar. *Tercsi könyve. A Híklás könyve.* Négy képeskönyv. *Radó Antal* verseivel. 5 színes képpel, egy-egy 50 kr.
 Czirfa képes. mulatságnak, apró dáma és uraszkákunk. 6 színes képpel, *Radó Antal* verseivel. 80 kr.
 Czirfa. *Czirfa. Irta Pósa Lajos. Remek kiállítású képeskönyv. Tull Odön* rajzaival. 2 frt 40 kr.
 Dóri és boru. 7 kis verssel és 8 színes képpel. 30 kr.
 Jé gyarapodás mulatsága. Hat különféle képeskönyv az állatvilágból. Egyenként 6-6 színes képpel és számos verssel. 20 kr.
 Jó test. *Erkek. 7 színes kép- és versekkel. 80 kr.*
 Képes ABC *Pósa Lajos* verseivel és 22 képpel. 80 kr.
 Kite emterek pajtása. 9 színes képpel, *Radó Antal* verseivel. 1 frt 20 kr.
 Marozt és Mlika. Humorisztikus képeskönyv. *Irta Busch* 96 a szöveg közé nyomott képpel. 1 frt 80 kr.
 Menzazéria. képeskönyv. 8 színes képpel és versekkel. 1 frt 20 kr.
 Mindenféle állathépek jóra való apró népek. *Lele mann H. tól.* versekkel ellátta *Antal bácsi (Radó Antal)*, 8 színes és 18 fekete nyomatu képpel és számos verssel; kemény kötésben. 1 frt 20 kr.
 Szemléltető oktatás képekben. 6 frt 60 kr.
 Ugrl Matyi a vészmadár. *Irta Busch, 78 a szöveg közé nyomott képpel. 1 frt 80 kr.*
 Utazás a világ körül. Hosszulaku képeskönyv 10 képpel, kemény kötésben. 1 frt 20 kr.
 Vadász képek. Hosszulaku képeskönyv 10 képpel és versekkel, kemény kötésben. 1 frt 20 kr.
 Tarka barka képek. 6 színes képpel, *Radó Antal* verseivel. 1 frt 20 kr.
 Tündérliget. *Mikszáth Kálmán* verseivel. 13 színes képpel. 2 frt 40 kr.

Gazdagon illusztrált mesekönyvek.

Díszes kötésben.

Andersen meséi. 4 színes és 26 a szöveg közé nyomott fekete képpel, köve. 1 frt 40 kr.
 Egyszer volt, hol nem volt. A lecsobb mondák, regek és kalandos történetek gyűjteménye. 6 színes, 12 tonusképpel és több mint 100 a szöveg közé nyomott szep ábrával. *Irta Blang János, köve. 2 frt 80 kr.*
 Ezeregyéjzaka regái. Áldogata *Radó Antal*, 4 színes képpel, köve. 1 frt 80 kr.
 300 Ezopus mesé. 114 képpel, köve. 2 frt.
 300 Aescop akta Fabeln. 114 képpel, köve. 2 frt.
 Képes mesék. 20 mesé, 18 képpel *Jassi bácsitól*, kemény kötésben. 2 frt.
 Lelegző regelfizér. *Irta Blang János.* Regék és mondák 8 gyönyörű és színes, 6 tonus és több mint 60 a szöveg közé nyomott képpel, köve. 1 frt 40 kr.
 Magyar mesekönyv. A lecsobb mesék a magyar néphalálból 7 pompás színomatú képpel, *Karlovicsky Bivaldó tól.* díszkötésben. 2 frt 80 kr.
 Mesék és elbeszélések. *Benédek Elek tól.* Irodeti magyar gyermekmesék, színes és a szöveg közé nyomott képekkel, díszes kötésben. 2 frt 80 kr.
 Robinson Crusoe. *Radó Antal tól.* 2 színes és 45 a szöveg közé nyomott fekete képpel, 8 köve. 1 frt 60 kr.
 Tündérek között. *Irta Blang János.* Kalandos történetek és mesék 8 színes, 6 tonus és több mint 50 a szöveg közé nyomott képpel, köve. 1 frt 40 kr.
 Tündérmesék. 20 mesé, 18 képpel, *Elemér bácsitól*, kemény kötésben. 2 frt.

Erdékfeszítő utleírások az ifjuság számára. Gazdagon illusztrálva és díszes kötésben.

Kolumbusz Kristóf, vagy Amerika felfedezése. 1 színes és 24 a szövegbe nyomott képpel, *Irta dr. Balogh K.* 2 frt 40 kr.
 Utazás Sziciliába és Málta szigetre, *Irta Erődi Bela, ára. 2 frt 60 kr.*

Mulattató és tanulságos elbeszélések az ifjuság számára.

Illusztrálva és díszes kötésben.

Nagyar népmondák. Az ifjuság számára feldolgozta *Radó Vilmos, Emer Lajos* festőművész által készített 7 képpel, díszes kötésben. 2 frt 80 kr.
 Derekek fennak. Szerkeszté *Mayer M.* 8 színes képpel, köve. 1 frt 50 kr.
 Don Quijote de la Mancha. *Corrautes* után az ifjuság számára átírt *Gotha Radó Antal, Lere Gusztáv* 25 rajzaival, vaszonkötésben. 2 frt 80 kr.
 Gulliver utazása. *Irta Vajdaff Ernő* 1 frt 40 kr.
 Hoffmann és Höcker elbeszélései. 4-4 képpel, u. m. *Jón József, Nossz Lászlóval.* A *Skandináviai. Hívesztet Jón.* Nögrélet. Könyvtársaság következményei. Isten nem hagyja el övét. Barátság áldozata. Egyenként köve. 50 kr.
 Leányvelek. *Irta Fajna Hentaller Maria.* 5 képpel, köve. 2 frt 40 kr.
 Kerékgyártó Elek töl. Egész vaszonkötés. 2 frt 40 kr.
 Pétervárta. *Mészáros.* Fin elbeszélések, köve 50 kr.
 Pósból lettünk. *Irta Földes Géza,* a szöveg közé nyomott képpel. 1 frt.
 Sily. *Edmondó de Amiens* után fordította dr. *Radó Antal,* 60 képpel, köve. 2 frt 80 kr.

Történeti ifjusági iratok (Történeti elbeszélések.) Számos képpel és díszes kötésben.

A törzsi háboru. *Irta Kempf József,* ára. 1 frt.
 A törzsi háboru a római világából. Az ifjuság számára *Irta H. Falcsy Polixena,* 50 képpel, köve 1 frt 60 kr.
 Ezek ev. Képek a magyar nemzet történetéből, *Irta dr. Eszter Lajos.* Köve. 1 frt 60 kr.

*Fekete király. *Irta Földes Géza,* történeti elbeszélés, *Tull Odön* művészi rajzaival, ára díszkötésben. 3 frt 40 kr.
 *Római elbeszélések. *Irta Hampelné Polixeny Polixona,* ára. 2 frt 40 kr.
 Balasahalom. Szerlemhegyi T. töl, köve. 50 kr.
 Történelmi életrajzok az ifjuság számára. 14 képpel, *Vaszary Eötvös töl.* díszkötésben. 2 frt 80 kr.

Természettudományi ifjusági iratok.

Természettudományi olvasmányok. I. sorozat 50 képpel és initialékkal. Szerkesztik *Hankó és Szerényi.* Díszes vaszonkötésben. 2 frt 40 kr.
 II. sorozat. Szerk. *Szerényi H.* 75 képpel, köve 2 frt 30 kr.
 *III. sorozat. Szerkeszt. *Szerényi H.* 87 képpel, köve. 1 frt 80 kr.

Illusztrált ifjusági Almanach és Gyermekek-színház.

Gyermekszínház. 8 kis szindarab 50 kr. Kis színpad. 2 kis szindarab. 40 kr.
 Kis Almanach. 20 magyar író eredeti meséivel. Szerkesztette *Bródy S.* I. évf. vaszonkötésben 4 képpel, 1 frt. díszkiadás 1 frt 50 kr., II. évf. vaszonkötésben 4 képpel, 1 frt. díszkiadás 1 frt 50 kr., III. évf. vaszonkötésben 5 képpel, 1 frt 20 kr., díszkiadás 1 frt 80 kr., IV. évf. köt. 4 képpel, 1 frt 20 kr., díszkiadás 1 frt 80 kr.
 *V. évf. vaszonkötésben 4 képpel, 1 frt 20 kr., díszkötésben. 1 frt 80 kr.

Kis könyvtár. Tanulók olvasótára.

Kis könyvtár. Szerkeszté *Benédek Elek.* 31 füzet. Egy egy füzet képekkel 12 kr., köve. 20 kr.
 1. sz. *Jókai Mór. A cserogyarmekok.* 2 képpel. 2. sz. *Benédek Elek. Mesék és történetek.* 2 képpel. 3. sz. *Gaul Mózes. Egy plajbász története.* 2 képpel. 4. sz. *Bárony I., Abonyi Á. A szabad ég alatt.* 2 képpel. 5. sz. *Szilágy János. Kany Istók története.* 2 képpel. 6. sz. *Szebestha Károly. Fráter György élete.* 1 képpel. 7. sz. *Gaul Mózes. Két falusi történet.* 1 képpel. 8. sz. *Benédek Elek. Várhegyi Zoltán.* 2 képpel. 9. sz. *Somogyi Béla. A legnagyobb magyar.* 1 képpel. 10. sz. *Gaul Mózes. Az urf.* 1 képpel. 11. sz. *Révay Pál. A szunyogkirály fia.* 2 képpel. 12. sz. *Földes Géza. Diana és Darinka.* 2 képpel. 13. sz. *Márkus Miksa. A kis utazók.* 8 képpel. 14. sz. *Bágy János. Regék és mesék.* 2 képpel. 15. sz. *Földes Géza. A bezzelő arany.* 2 képpel. 16. sz. *Várnai Sándor. Az árvák.* 2 képpel. 17. sz. *Böngérfy János. Az állatok beszélnék.* 2 képpel. 18. sz. *Szebestha Jób. Apró történetek.* 2 képpel. 19. sz. *Földes Géza. Szibériai képek.* 6 képpel. 20. sz. *Szilágy János. Azok a jó ráttóttak.* 3 képpel. 21. sz. *Gaul Mózes. Sebős.* 8 képpel.

Tanulók olvasótára. *Elischer József* főigazgató közreműködésével szerkesztik: *Jancsó Benédek és dr. Boros Gábor,* egy-egy füzet. 20 kr.
 1. füzet. *Berezsenyi Dániel* versel. 2. füzet. *Zrínyi Miklós* Zrínyiassza. 3. füzet. *Hunfalvy Pál* tanulmányából. 4. füzet. *Szemelvények Balassa Bálint* költeményeiből. 5. füzet. *Tiszaferi Ádám* válogatott beszédei. 6. füzet. *Szemelvények Jókai Mór* műveiből. 8. füzet. *Kasinczy F. Pályám* emlékezete. 9. füzet. *Kisfaludy K. Irénje.* 10. füzet. *Karman József* műveiből. 11. 12. füzet. *Szemelvények magyar meséiről.* 13. füzet. *Magyar néphalálak és románcok.* 14. füzet. *Négy magyar népies költeményből.* 15. 16. füzet. *Magyar epós-írók* töl. 17. 18. füzet. *Nagy magyar szövegek.* 19. 20. füzet. *Régi magyar történetírók.* — Ugyanezen füzetek, egybe köve, két kötetben is kapható, egy-egy kötet csinos kötésben 2 frt.

Ünnepi és alkalmi ajándéknak legalkalmasabb díszkötésű ajándéknüvek felkötök számára.

*A magyar nemzet története, *Irta Szalay József és dr. Baróti Lajos.* Nagy negyedréti díszmű 4 kötetben. Több mint 120 (közte számos színes münellékkel) és 600-nál több képpel. Egy-egy kötet ára (korona) díszkötésben 7 frt 60 kr. felbőr (carvina) kötésben. 8 frt.
 *Argirus. Tündermese. 4 énekben, *Irta Jakab Odön.* Nagy negyedréti díszmű, 15 fényyomatú képpel, ára füve 3 frt, fényes díszkötésben. 5 frt.
 *Az 1848-49-iki magyar szabadságharc története, *Irta Gracza György.* Több mint 400 képpel és számos münellékkel. *Pompás 4° díszmű* 3 kötetben, *dombornyomatu díszkötésben* egy-egy kötet füve 5 frt 60 kr., köve. 7 frt. A római műveltség és a klasszikus művészet. *Irta Castellari-Szalháry.* 1 frt 60 kr.
 *Falu, *Irta Jakab Odön,* elbeszélés a nép életéből, ára füve 3 frt, díszkötésben 2 frt 50 kr. Idegen költők albuma. Illusztrált díszmű. A legjobb külföldi írók válogatott versel. Szerkesztette *Radó A.* Díszkötés. 5 frt.
 *Költők albuma. A jelenkori magyar költők legszebb verseivel. Szerkesztette *Radó Antal.* Kis kiadás díszkötésben 3 frt, emlékkiadás selyembetéttel 4 frt 50 kr. Ugyanez. 8-ad kiadás, díszkötésben 5 frt, emlékkiadás selyembetéttel. 6 frt 50 kr.
 Utazás a keleten, *Irta Rudolf trónörökös Ö. cs. és kir. fensége,* füve 7 frt, köve. 10 frt.
 *Leopardi G. lírai versel, ford. *Radó Antal,* 2 frt 40 kr. Művelődéstörténet, *Irta Ozigler Ignác,* 30 a szöveg közé nyomott képpel, díszköt. 1 frt 80 kr.
 *Művelődéstörténet, *Irta Sebestha K.* 106 a szöveg közé nyomott képpel. Magyar stílusú díszköt. 1 frt 80 kr. Nemzeti kincszebrény. Jelesebb íróink gondolatgyöngyével. Köve. 1 frt 20 kr.
 *Ujabb nemzeti daltögyvegek. Köve. 1 frt 20 kr. A barátság tükre. Emlékkönyv díszkötésben 2 frt 40 kr. A francia nyelv. Ára füve 1 frt 50 kr., köve. 3 frt. Tíz év történetek. *Irta Agai A.* 2 frt 40 kr. A francia társadalom. *Irta Almásy Sándor.* Füve. 1 frt 50 kr., köve. 2 frt.

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) és kir. udvari könyvkereskedése Budapest, Andrassy-ut 21.